

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Rok I.

Niedziela 20 września 1936 r.

Nr. 16

Dla czego?

Majątek Rudnia-Reginów Jana Jundzilla-Balińskiego dzierżawi Jerolim a w Sienieźcach gospodaruje Polonicki Lejba Rudziński Adam wydzierżawił Torczyce Pogorelerowi Liwsiy. W Arabinowszczyźnie Chmielewskiego Antoniego gospodaruje Kroszyński Izrael.

Majątki Michała Wereszczaka Kutowszczyznę i Jasieniec dzierżawi Winer Mejer, w Feliksowie Marji Wierzbowskiej i Idy Kraszewskiej sprawy gospodarcze załatwia Karajewicki Morduch.

Listę tę, nie wychodząc po za obręb Nowogródzki możemy je szcze znacznie przedłużyć. Czem się to tłumaczy? Czem spadkobiercy rycerzy kresowych nie chcą gospodarzyć na swych zagonach, lecz oddają je w opiekę ludziom innym? Czyżby obojętność do własnej ziemi? Albo może brak zamiłowania do pracy

na roli? Oba przypuszczenia zdają się absurdem.

Przecież żyją jeszcze tradycje w dworach, tradycje niesienia kultury polskiej tam, gdzie długa niewola nie pozwalała iść wsi równym krokiem z ludnością Mazowsza, Sandomierskiego lub Małopolski. Przecież miłość do ziemi ojczyznej uźródłowała się w czasie walk o niepodległość szeregiem krwawych ofiar zśród nowogródzkich ziemian. Liczne krzyże Niepodległości, Virtuti Militari, Walecznych jasno świadczą iż dworów nowogródzkim nie obcą była sprawa Polski Niepodległej. A potem pilny obserwator niejednokrotnie zauważyłby ofiarą pracę dla Polski Mocarstwowej. I znowu dowodem w tym kierunku, że praca była pożyteczną, być mogą liczne numery Monitora, wymienijące znane w Nowogródzku nazwiska przy okazji na-

dawania różnych orderów za pracę na polu społecznym, oświatowym czy kulturalnym.

O obojętność więc wobec własnej ziemi właścicieli dworów nowogródzkichy posądzić nie można.

Brak zamiłowania? Boże mój! Tyście lat ojcowie sieli i zbierali w pogardzie mając wszelkie inne czynności, jakże więc mogła tak nagle zmienić się psychika synów. Nie brak zamiłowania więc, a powiedziałbym zbytek miłości, obawa, że niedostateczne posiadają walory, skłania niektórych, że skromnie zostawiając sobie część misji trzymania sztandaru polskości, trudniejszą gospodarczą część tego zadania składają na barki, bardziej według siebie

odpowiednich ludzi. I to jest pewnie przyczyną że co raz częściej właściciele dworów przebywają w miastach i miasteczkach, wielkie marząc plany, wieloma kierując organizacjami, a w domach ich dziadów, mieszkają inni, obcy ludzie.

Lecz i ten wniosek może być mylnym: Może inne są przyczyny tych coraz liczniejszych dzierżaw?

Trudno to stwierdzić. Najwłaściwiej byłoby rozpiszać ankietę pod tytułem: Dlaczego wydzierżawiłem swój majątek?

A może kto i bez ankiety odpowie?

A. K.

■ NASZ MIESIĄC ■ ■ ULGOWEJ PRENUMERATY ■

Zachęćni życzliwym przyjęciem „ŻYCIA NOWOGRÓDZKIEGO“ w nowej szacie, o czem świadczą liczne głosy zachęty naszych Przyjaciół ze wszystkich powiatów całego województwa—przystępujemy do realizowania dalszych naszych zamierzeń:

- by „ZYCIE NOWOGRÓDZKIE“ stało się żywym odzwierciedleniem życia, potrzeb, dążeń i twórczych wysiłków mieszkańców Nowogródzki, a
- by stało się rzetelnym ich informatorem o tem, co się dzieje: w Nowogródzkiem, całej Polsce i zagranicą,
- by docierało do każdego kulturalnego mieszkańca Nowogródzki.

ABY to umożliwić, w dalszym ciągu pracujemy nad polepszeniem sposobu redagowania i rozszerzenia zakresu zainteresowań na wszystkie dziedziny życia i jednocześnie, by umożliwić każdemu prenumerowanie „ŻYCIA NOWOGRÓDZKIEGO“ ogłaszamy

miesiąć ulgowej prenumeraty.

KTO w ciągu miesiąca czasu, poczynając od dnia 13 września b. r. zaprenumeruje „ZYCIE NOWOGRÓDZKIE“ na okres roczny — temu obniżamy prenumeratę o 50%, czyli, że płaci jednorazowo 3 złote, a więc po 25 groszy miesięcznie.

KTO zaprenumeruje na okres półroczny — obniżamy prenumeratę do 30 gr. miesięcznej, czyli, że płaci jednorazowo 1 zł. 80 gr.

KTO zaprenumeruje na jeden kwartał, obniżamy prenumeratę do 40 gr. miesięcznej, czyli płaci jednorazowo 1 zł. 20 gr.

Zwracamy uwagę naszych Czytelników na ulgi przy prenumeracie na okres roczny, gdyż wtedy „ZYCIE NOWOGRÓDZKIE“, wychodzące regularnie co tydzień — otrzymuje na każdy miesiąc w cenie jednego znaczka pocztowego za 25 gr.

Roczna prenumerata nie przynosi Wydawnictwu żadnej straty, gdyż umożliwia oszczędności administracyjne, bowiem zamiast 12 razy do roku — tylko raz jeden administracja pisma odnotowuje wpływy w karty prenumeraty. Dodatkową premję dajemy dla tych prenumeratorów, którzy wpłacą w ciągu miesiąca września: liczymy prenumeratę od dnia 1 października, czyli, że dajemy bezpłatnie nasze pismo w ciągu miesiąca września b. r.

Zastrzegamy, że wpłaty na ulgową prenumeratę — muszą być uskuteczniiane jednorazowo.

Wpłaty należy uskutecznić przy pomocy załączonego blankietu przekazuz rozrachunkowego, który można wyciąć z gazety, wypełnić i wpłacić pieniądze w najbliższym urządzeniu pocztowym.

WYDAWNICTWO.

ANIELA FLE SZAROWA.

ODWIEDZAMY BARANOWICZE.

Chcąc nawiązać bezpośredni kontakt ze społeczeństwem wojew. nowogródzkiego, tymcz. komitet wydawniczo-redakcyjny naszego pisma postanowił urządzać wycieczki w teren, przede wszystkim do miast i miasteczek—jako większych skupisk obywateli, mając na celu dokładne poznanie lokalnych bolączek a następnie, omawianie ich na łamach „Życia Nowogródzkiego“.

Oto pierwszy raport wycieczki do Baranowicz, odbytej w dn. 12 bm.

Miasto na wyrost.

Baranowicz są jednym z najmłodszych miast kresowych. Powstało przed kilkudziesięciu laty, dzięki wybudowaniu węzłowej stacji kolejowej i stanowi bardzo poważny ośrodek handlowy. Miasto jest bardzo rozległe i zamieszkałe, liczy za 24.000 mieszkańców, ulice szerokie, domy najwyżej jednopiętrowe, rzadko rozrzucone. Dużo parkanów ogradzających placce i ogrody. Jednym słowem: typowe miasto—ogród o wyglądzie nieco zaniedbanym.

Mimo, że ogromna większość ulic jest wybrukowanych, chodniki równe, cementowe, g dzień gdzie tylko na peryferiach — ułożone z desek, przetytem zaдрzewienie ulic staranne a nawet na niektórych, szerszych ulicach są nawet starannie utrzymane trawniki — to jednak różnorodność parkanów i różnobarwność domów pomalowanych nieraz jaskrawymi kolorami, sprawia wrażenie przykre i aż się prosi o rękę doświadczonych i zamiłowanego urbanisty w zarządzie miejskim.

Brak gmachów dla urzędów.

W poprzednim rozdziale mówiłam o brzydocie miasta. — Brak jest w Baranowiczach wogóle pięknych gmachów publicznych. Prócz ładnego gmachu oddziału Banku Polskiego, Ogniska i szkoły powszechnej — niema nic godnego uwagi. Ani Starostwo ani Magistrat nie mają własnych gmachów, mieszczą się w ciasnych i niewygodnych lokalach wynajętych.

(Dalszy ciąg na str. 2-jej)

PRZEKAZ POZRACHUNKOWY		PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY	
Na zł. _____ gr. _____ które wpłacili (a)		Na zł. _____ gr. _____ (słote słowami): _____ _____ _____ zł. _____ gr. _____	
Imię, nazwisko i adres wpłacającego	Numer wpłaty _____		Dzień wpłaty _____
	Podpis urzędnika przyjmującego wpłatę _____		Oplata w rozrach. _____
	Dzień wpłaty _____		Nr. kartoteki _____
	_____		_____
_____		Odbiorca Wydawnictwo „Życie Nowogródzkie“ w Nowogródku, ul. Bazyljańska 20. Poczta Nowogródek.	
_____		Nr. wpłaty _____	Nr. listy przekaz. _____
_____		_____	_____ _____

wyciąć i wypełnić

W kalejdeskopie tygodnia

Z kraju

Powrót Naczelnego Wodza, gen. Śmigłego-Rydza z Francji

Dnia 10 września b. r. nastąpił tryumfalny powrót Naczelnego Wodza, gen. Rydza-Śmigłego z Francji. Przejazd gen. Śmigłego-Rydza pociągiem specjalnym od stacji Zebrzydowice aż do Warszawy — zamienił się w jedną wielką manifestację: na wszystkich stacjach i stacyjkach całej trasy gromadziły się nieprzebrane tłumy ludności pragnąc wyrazić uczucia przywiązania i złożyć hołd Naczelnemu Wodzowi. Wszędzie wzduż torów tłumnie gromadziła się ludność wznosząc okrzyki na cześć gen. Śmigłego-Rydza, oraz obsypując pociąg kwiatami.

W Warszawie na powitowanie gen. Śmigłego-Rydza wyległy nieprzebrane tłumy ludności zalegając ulice, które Naczelnemu Wodzowi przejeżdżał wśród niemiłkających okrzyków. Na Dworcu Głównym — powitał gen. Śmigłego-Rydza p. Premier gen. Sławoj-Składkowski w towarzystwie członków rządu, marszałków Sejmu i Senatu, Prezydenta m. Warszawy Starzyńskiego i innych dostojników państwowych.

Francuski min. przemysłu i handlu w Warszawie

Francuski minister przemysłu i handlu p. Paul Bastid przybył do Warszawy. Min. Bastid odbył szereg

konferencji z przedstawicielami rządu oraz sfer przemysłowo-gospodarczych.

Wielka rewja wojskowa we Lwowie

Dnia 14 września na zakończenie manewrów jesiennych, odbyła się we Lwowie wspaniała rewja wojska, którą przyjął min. spr. wojsk. gen. Kasprzycki. Na rewję tą przybyła liczna generalicja i przedstawiciele korpusu dyplomatycznego z Warszawy. Ze stolicy uruchomiono 15 pociągów popularnych dla publiczności. Dochód z miejsc na trybunach — przeznaczono na F. O. N.

Z zagranicy

Nowa fala strajków we Francji

W okręgu tkackim Lille wzmaga się tendencje strajkowe z powodu zerwania umów przez pracodawców. Prasa francuska stwierdza, że na ostryżenie sytuacji wpływają wypadki w Hiszpanji, wznawiając antagonizmy klasowe. Minister spraw wewnętrznych Salengro czyni usilne starania aby doprowadzić do porozumienia między robotnikami a przemysłowcami.

Kongres partji narodowo-socjalistycznej w Niemczech

Ostatnio odbył się wielki kongres partji narodowo-socjalistycznej w Norymberdze, na którym zarówno kanclerz Hitler, jak i inni czolowi

dygnitarze partyjni w przemówieniach swoich wskazywali na niebezpieczeństwo komunizmu, zapewniając jednocześnie, że Niemcy mają jak najlepsze chęci współpracy w dziele utrzymania pokoju na świecie. Na zakończenie kongresu odbyła się... wielka defilada wojskowa. Czyżby ta defilada była wyrazem nastrojów pokojowych?

San-Sebastian w ręku powstańców hiszpańskich

Ostatnie wiadomości wskazują, że wojska rządowe w Hiszpanji poniosły szereg dotkliwych porażek. Przewszystkiem wojska rządowe odstąpiły od dalszego oblężenia powstańców na wyspie Majorce. Następnie San Sebastian dostało się w ręce powstańców. Podobno powstańcy rozpoczęli przy pomocy samolotów bombardowanie Madrytu, stolicy Hiszpanji.

W Barcelonie, głównej ostoi rządu ludność sama dokonyuje egzekucji skazanych na śmierć sympatyków powstania. W mieście Mataro prowincji Barcelony, miejscowy komitet rewolucyjny wydał zarządzenie,

aby w ciągu 24 godzin ludność wyrzuciła na ulice wszelkie przedmioty kultu religijnego jak obrazy, książki i t. p. Przedmioty te następnie palono na stosach.

Dalsze ekscesy w Palestynie.

W pobliżu miejscowości Roszpina banda Arabów napadła na ambulans pocztowy przewożący jednocześnie pasażerów Żydów. Ambulans zdołał szczęśliwie uciec, ale przybyłych na miejsce napadu 4 policjantów zapłaciło życiem. Zorganizowany pociąg osaczył bandę, przyczem w czasie krwawej utarczki 23 arabów zostało zabitych lub rannych a 2 Anglików zabitych.

Sledztwo przeciw Radkowi i towarzyszom.

Koła oficjalne w Moskwie oświadczają, że sledztwo przeciw Radkowi, Piatakowowi i Uglanowowi toczy się w dalszym ciągu.

Prasa zagraniczna obszernie omawia ostatni proces moskiewski, wyrażając przekonanie, że proces ten jest sygnałem do likwidacji starych rewolucjonistów przez Stalina i jego grupę.

KSIĘGARNIA CHRZEŚCJAŃSKA „KSIĄŻNICA SZKOLNA“

przy ul. Korelickiej Nr. 3 w Nowogrodzku

POLECA: WSZELKIE PODRĘCZNIKI SZKOLNE

ORAZ WIELKI WYBÓR MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH

ODWIEDZAMY BARANOWICZE.

(Dalszy ciąg z str. 1-ej)

Szereg referatów tych urzędów jest porzucanych po całym mieście, co ogromnie utrudnia nie tylko urzędowanie, lecz i załatwianie spraw samym interesantom. W szczególnie trudnych warunkach urzęduje Magistrat, że aż dziw bierze, dlaczego municypalność nie wystawi sobie odpowiedniego gmachu.

Dążenia do wydzielenia miasta.

Przedstawiciel Zarządu miasta p. wiceburmistrz Winnikow utyskuje, że dotychczas miasto nie zostało wydzielone. Zdanie podobne wypowiada większość mieszkańców miasta. Wskutek niewydzielenia miasta i wia część jego dochodów wpływa do kasy Wydziału Powiatowego. Miasto zatem posiada długi wynoszące około 700 000 zł. Wydatki zwiększają urzędzenia „na wyrost“ — jak szerokie ulice i t. p. Uznając pierwszeństwo konieczności budowy szkół, miasto rezygnuje z własnych wygod i wymogów reprezentacyjnych, na rzecz dzieci, dla których teraz buduje ładny gmach szkoły w centrum miasta. Wydzielenie miasta — wskutek zwiększenia dochodów — walenie przyczyniłoby się do jego rozwoju.

Czego inne miasta mogą zazdrościć Baranowiczom.

Średnich zakładów naukowych — jest 4 w Baranowiczach: gimn. żeńskie, męskie i handlowe (koedukacyjne) oraz szkoła techniczno-drogowa. Szkół powszechnych siedem z czego dwie religijne, żydowskie.

Na specjalną uwagę zasługuje Centralna Pracownia Przyrodnicza, szkół powszechnych, położona na krańcach miasta i otoczona dużym ogrodem. Kierowniczką pracowni jest uczennica znanego z prac naukowych profesora Dmochowskiego, p. Jadwiga Malicka, która ma za zadanie wpuścić w dzieci zainteresowania i zamiłowania przyrodnicze.

Do tego celu służą specjalne laboratorja fizyczne i chemiczne, sala doświadczalno-wykładowa, małe muzeum i ogród wraz z miniaturową cieplarnią.

Mimo bardzo szczupłego personelu (kierowniczkę, młodocianą laborantkę i woźnego) — wszystko jest tu należycie zorganizowane i przemysłane: nawet tablice malowane są na kolor zielony a nie czarny, gdyż kolor ten nie nuży wzroku dzieci.

Rokrocznie wydaje się dzieciom moc nasion kwiatowych i warzywnych, aby w swych ogródkach szerzyły kulturę ogrodniczą. Olbrzymie głowy kapusty brunswickiej i szwedzkiej, wspaniała nantejska marchew, przepiękne jarmuże, olbrzymie dynie panoszące się na specjalnych gołbach

z kompostu — i wiele innych warzyw i kwiatów — zachwycają oczy.

Zyczyćby należało jaknajlepszemu dalszemu rozwojowi tej placówki, która zasługuje na jaknajtroskliwszą opiekę zarówno władz szkolnych jak i samorządu miejskiego.

(c. d. n.)

Sz. Odbiorcom którzy nie opłacą prenumeraty z dniem 1 października wstrzymamy wysyłkę pisma.

Wielka wystawa powiatowa w Szczuczynie - Nowogrodzkim.

W dniach od 24 do 27 września b. r. odbędzie się w Szczuczynie Nowogrodzkim wielka wystawa powiatowa a mianowicie:

24 września otwarcie wystawy o godz. 12-ej Działy: wytwórczość roślinna, nasiennictwo, wystawa hodowlana bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu, przemysłu ludowego a więc tkactwa, ceramiki, garbarstwa, wyrobów drzewnych, pszczelnictwa i og-

rodnictwa oraz leśnictwa, spółdzielczości i szkolnictwa.

25 września — zjazd delegatów kółek rolniczych w lokalu gimn. państwowego.

26 i 27 września — konkursy hipiczne, wystawa koni, oraz przysposobienia rolniczego. Wieczorem dnia 26 i 27 w sali klasztornej odbędą się przedstawienia, śpiewy i inscenizacje wykonane przez młodzież wiejską i szkolną.

Troska obywateli baranowickich

800 dzieci bez szkoły

Jeden z obywateli baranowickich, dowiedział się, że bawi w Baranowiczach zespół redakcyjny „Życia Nowogrodzkiego”. Dzieli się z nimi swoimi troskami: oto w Baranowiczach z nowym rokiem szkolnym — pozostaje poza szkołą około 800 dzieci. Bez szkoły — kształcić się będą na ulicy. Czy mają wychować się na uliczników po to, aby o nich potem pi-

sać w gazetach w rubryce kryminalnej? — zapytuje z troską ów obywatel, prosząc o zamieszczenie odpowiedniej wzmianki w gazecie, by zainteresować tem odpowiednie władze.

Podając tą wzmiankę sądzimy, że władze szkolne zainteresują się tą sprawą, leżącą na sercu społeczeństwu baranowickiemu.

SWOJE SPRAWY BIERZMY W SWOJE RĘCE.

POLECAMY PIERWSZORZĘDNE TOWARY Z MARKA

„SPOŁEM“

PRODUKOWANE W FABRYKACH POLSKIEJ SPÓŁDZIELCZOŚCI SPOŻYWCÓW.

SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW

„ZGODA”
w BARANOWICZACH.

SKLEPY:

Nr. 1 ul. Szeptyckiego 51
Nr. 2 ul. Zwirki 6
Nr. 3 ul. Rynkowa 88
Nr. 4 ul. Kopernika 2

Minjeto dla piśmiennych adnotacji, dotyczących tytułu i celu wpłaty oraz okresu czasu, do którego wpłata się odnosi. Kore-spondensje, zawierające treść inną podlega opłacie przez nakle-szenie znaczka pocztowego wartości 10 gr.

Datownik urzędu włączającego

Dzień nadesłania przekazu

Referat posła Inż. Dębickiego

W piątek dnia 11 września, na zebranie Zarz. Okręgowego Zw. Peowików w Nowogrodzku, p. poseł Inż. Cz. Dębicki, wygłosił referat na temat zagadnień politycznych i gospodarczych.

Był to najlepszy referat poselski, jaki dotychczas usłyszeli Nowogrodzianie. Wywody swoje referent uzasadniał cytując cyfry i przykłady, dzięki czemu referat był przekonujący i sprawił silne wrażenie na słuchaczach.

Przed zimową kampanią akcji kult. oświat. wśród robotników.

Wydział Okręgowy Instytutu Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego w Nowogrodzku obradował w dniu 8 b. m. nad ustaleniem zimowego programu akcji kulturalno-oświatowej w swoich oddziałach w terenie. Sprawą tą interesuje się p. Dyr. Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy który obecny był na tem zebraniu.

— Zdałoby się więcej takich referatów w terenie. Szkoda, że ze względu na stosunkowo szczypliwy lokal Ogniska — nie mogło skorzystać z tej sposobności więcej obywateli nowogrodzkich a zwłaszcza rzemieślników i kupców — których tematy gospodarcze najwięcej tu interesowały. Apelujemy o zaproszenie jeszcze raz p. posła Dębickiego, celem powtórzenia swego referatu przed liczniejszym audytorjum w sali teatru miejskiego.

Omawiano również sprawy budowy własnego gmachu świetlicy w Stolpcach.

Pozatem Wydział okręgowy powierzył kierownictwo oddziału Instytutu w Nowogrodzku p. arch. Syrtowtowi, oraz zaprosił na sekretarza Wydziału p. magistrą J. Michałkowicza.

Peowiaci przy pracy organizują w Nowogrodzku czwartą klasę szkoły powszechnej

W bieżącym roku szkolnym i w Nowogrodzku zabrakło dla dzieci miejsca w szkołach powszechnych, wskutek bardzo liczego napływu pokolenia powojennego. Najbardziej dotknięte są dzieci przechodzące do 4-ej klasy szkoły powszechnej. W związku z tem Zarząd Okręgowy Zw. Peowików powziął inicjatywę zorganizowania w Nowogrodzku czwartego oddziału przy szkole powsz. Nr. 2. Starania w tym kierunku — już poczyniono.

Świetlica Z. P. O. K. w Nowogrodzku.

Z inicjatywy przewodniczącej Powiat. Zrzeszenia Z. P. O. K. w Nowogrodzku p. C. Wrześniowskiej, zrzeszenie postanowiło zorganizować świetlicę dla członków Z. P. O. K. w którejby mogły odetchnąć po pracy w domu lub biurze.

Świetlica zostanie otwarta w dniu 23 września br. o godz. 19-ej w lokalu przy ul. Beczkowicza Nr. 6. i czynna będzie raz na tydzień we środy od godz. 19-ej do 21-ej.

Czyś już zaprenumerował „ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE“?

„OGNIŠKO“ Bazyljańska 2 w Nowogrodzku

— to miejsce redens-vous elity towarzyskiej i jedyny elegancki lokal rozrywkowy.

BUFET OBFICIE ZAOPATRZONY

POLECA

doskonałe śniadania, obiady i kolacje.

PRZYJMUJE

zamówienia na bale, herbatki i wieczorki.

Gospodarcze znaczenie rzemiosła

W parze z rozwojem rzemiosła — idzie postęp gospodarczy. Nie jest kwestją przypadku, że najsiłniejsze pod względem rozwoju rzemiosła części kraju są jednocześnie największymi ośrodkami przemysłowymi. Typowy przykład takiego zjawiska w Polsce — stanowi miasto i okręg łódzki, gdzie przemysł zatrudnia kilkuset tysięcy robotników a równocześnie rejestry wykazują istnienie zgórą 40,000 rzemieślników.

Dobry rzemieślnik wzbogaca się, rozwija swój warsztat, zatrudnia coraz więcej pracowników i z małego warsztatu powstaje fabryka. W naszych okolicach w podobny sposób powstała huta „Niemen“ w powiecie lidzkim. Podobnie powstało szereg innych zakładów przemysłowych mniejszych znacznie od wzmiankowanej huty, lecz równie pożytecznych warsztatów pracy wzbogacających kraj, zatrudniających tysiące robotników i produkcją swoją uniezależniających nas od zagranicy.

Jeszcze więcej przykładów podobnych dostarcza nam zagranica, szczególnie Stany Zjednoczenie Ameryki Północnej. Wystarczy wymienić tu Henryka Forda, największego fabrykanta samochodów na świecie, którego majątek obliczają na miljardy dolarów, a który doszedł do majątku od małego warsztatu ślusarskiego. To też Ameryka jest najbardziej uprzemysłowionym krajem na świecie, a równocześnie jest też i najbogatszym państwem. Potęgę przemysłową stanowią: Anglja, Niemcy nawet mała Belgja, silny jest również przemysł we Francji. Nie trzeba dodawać, że kraje te należą do najbogatszych na świecie. Nawet Rosja Sowiecka to zrozumiała i na swoisty sposób przystąpiła do uprzemysłowienia kraju.

Uświadomienie o znaczeniu rzemiosła wzrasta — i u nas. Państwo powołało do życia Izby Rzemieślnicze, których zdaniem jest uporządkowanie spraw rzemieślniczych, organizacja rzemiosła i stopniowe podciąganie na wyższy poziom zawodowy elementu rzemieślniczego. Nowogrodz-

ka Izba Rzemieślnicza rokrocznie urządza rozmaite kursy dążące do polepszenia kwalifikacji naszych rzemieślników, ostatnio zainicjowała organizowanie pokazów — kiermaszów wspólnie z galeją produkcji rolniczej — aby w ten sposób zbliżyć wytwórców do konsumenta. Czynione są również starania w kierunku organizacji zbytu. Już więc i na naszym „zapiecku“ widać zainteresowanie zagadnieniami rzemiosła, widać wzrastające docenianie rzemiosła w życiu gospodarczym.

Trzeba tylko pewnych wysiłków ze strony samych zainteresowanych rzemieślników by dążyli do organizowania się w fachowych organizacjach zawodowych, intensywnego współdziałania w poczynaniach które zmierzają do polepszenia ich bytu, oraz jaknajwiększych starań w kierunku rozbudowania swoich warsztatów i stałego uzupełniania swojej wiedzy fachowej celem polepszenia swej produkcji.

Poczynając od niniejszego numeru redakcja „Życia Nowogrodzkiego“ będzie stale zamieszczała na łamach pisma różne artykuły i wzmianki dotyczące zagadnień rzemieślniczych i gospodarczych, aby umożliwić choć w ogólnych zarysach orientowanie się naszych rzemieślników w aktualnych zagadnieniach ich interesujących. Ze swej strony prosimy wszystkich p. p. rzemieślników, odbiorców naszego pisma, aby śmiało i ufnie zwracali się do nas w sprawach swoich bolączek tak samo jak i z projektami polepszenia stanu rzemiosła. Nie należy kępować się brakiem wprawy w wypowiedzaniu swoich myśli na piśmie: nie chodzi tu bowiem o poprawne pismo, lecz o treść. Bardziej wartościową korespondencję, po uskutecznieniu ew. poprawek — będziemy zamieszczała na łamach „Życia Nowogrodzkiego“, aby w ten sposób dać możność wypowiedzania się bardziej wartościowym i wybitniejszym jednostkom ku wspólnej korzyści nie tylko rzemiosła — lecz i całego społeczeństwa.

Veg.

Przeczytaj uważnie komunikat Wydawnictwa p. t. „NASZ MIESIĄC ULGOWEJ PRENUMERATY“

ŻYCIE STRZELECKIE

Tablica pamiątkowa ku czci Marszałka Piłsudskiego

W dniu 9 września rb. na posiedzeniu zwołanym z inicjatywy Podokręgu Związku Strzeleckiego w sprawie wmurowania tablicy pamiątkowej na gmachu przy ul. Słonimskiej (Starostwo), w którym Marszałek Józef Piłsudski, jako Naczelnik Państwa w dniu 30 i 31 października 1922 r. zamieszkiwał; postanowiono zwrócić się do wszystkich organizacji społecznych ziemi nowogrodzkiej z prośbą o współdziałanie i współpracę.

Uroczystość odsłonięcia tablicy odbędzie się w dniu Święta Niepodległości 11 listopada 1936 r.

Ofiary na ten cel należy wpłacać na rachunek Komitetu Wykonawczego Wmurowania Tablicy Pamiątkowej Ku Czcii Marszałka Józefa Pił-

sudskiego, P. K. O. Nr. 80.943 Komunalnej Kasy Oszczędności w Nowogrodzku, rachunek czekowy Nr. 80.

P. O. W. na tablicę pamiątkową ku czci Marszałka Piłsudskiego

W poprzednim numerze podaliśmy wiadomość o zainicjowaniu przez Kierownictwo Podokręgu Z. S. wmurowania tablicy pamiątkowej ku czci Marszałka Piłsudskiego na domu w którym Wielki Budowniczy zamieszkiwał w czasie swego pobytu w Nowogrodzku.

Dowiadujemy się, że pierwszy na apel zgłosił się Związek Peowików w Nowogrodzku, wpłacając kwotę 50 złotych.

BARANOWICZE PRACUJĄ

Zawody marszowe w maskach przeciwgazowych

Komenda Powiatu Z. S. Baranowicze w porozumieniu z Komendą Obwodu P. W. organizuje z okazji Tygodnia LOPP w dniu 27 września zawody marszowe w maskach przeciwgazowych na trasie 5 km ze strzelaniem.

— Przykład godny naśladowania.

Zawody strzeleckie o mistrzostwo powiatu

Jesienne zawody strzeleckie w Baranowiczach o mistrzostwo powiatu — organizuje miejscowa Komenda Powiatu Z. S. w dniach 3 i 4 października.

W dniu 3 października odbędą się zawody zespołów miejscowych zaś 4 października zawody zespołów

z terenu powiatu.

Pierwsza nagroda przechodnia — orzeł na alabastrowej kuli i takimże postumencie. Wartość gotówkowa drugiej i trzeciej nagrody — została przekazana na F. O. N.

Dla członków Zw. Strzeleckiego — nagroda specjalna.

„Śluby panieńskie“ w Nowej Myszy

Oddział Zw. Strzeleckiego Nowa-Mysz wystawił po raz drugi sztukę Fredry p. t. „Śluby panieńskie“, graną z powodzeniem przy szczerze wypełnionej sali.

Dzięki uprzejmości władz wojskowych, które udzieliły bezpłatnie orkiestry, po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna, która łącznie z przedstawieniem — przyniosła pożyteczny dochód.

Zarząd oddziału, dochody z obu imprez przekazał na rzecz F.O.N.

Do strzelców pow. baranowickiego

OBYWATELE I OBYWATELKI.

Odczuwany przez tak długi czas brak własnego organu na terenie naszego województwa do wypowiedzenia swoich bólów i radości w pracy — został obecnie usunięty. Mamy

w „Życiu Nowogrodzkim“ własne szpalty, gdzie możemy śmiało o sobie mówić.

Wzywam Was zatem Obywatele, jak również Zarządy Oddziałów Z. S. do zaprenumerowania tak pożytecznego pisma, które informując o naszej pracy na terenie całego Podokręgu, winno się znaleźć w każdej świetlicy strzeleckiej.

(—) L. Kotowski

Komendant Powiat. Z. S.

Nowy Wydział P. K. w Nieświeżu

W dniu 12 września b. r. odbyło się w Nieświeżu zebranie organizacyjne Wydziału Pracy Kobiet Zarządu Pow. Z. S. w skład którego prócz wybranej na Walnym Zjeździe Delegatów Pow. Z. S. Kierowniczkę ob. Winczewskiej — weszły ob. ob.: Antczakowa, inż. Borysewiczówna, Galińska, Kochanowska i Plutowa.

Po zebraniu omówiono równocześnie organizację i plan pracy na najbliższy okres wyszkoleniowy ze szczególnym uwzględnieniem przysposobienia zawodowego, jako zasadniczej potrzeby terenu.

Przewodniczyła komendantka P.K. Podokręgu Z. S. Nowogrodzka Ob. J. Olkowska.

Związek Strzelecki jest organizacją związaną najściślej z obronnością kraju.

Z ŻYCIA RZEMIOSŁA

Rzemiosło nowogrodzkie obraduje

W niedzielę dnia 13 września br. odbyło się w Nowogrodzku Walne Zebranie T-wa Rzem. Chrześcijan, które zagaił w krótkich słowach prezes ustępującego zarządu p. Zaleski. Przewodniczył p. B. Kleniewski. Na zebranie przybyło 60% ogółu członków.

Działalność związku. Mała rzecz—a wielki wstyd.

Jak wynikało ze sprawozdań i informacji członków ustępującego zarządu działalność związku była bardzo niska; członkowie nie wykazywali zainteresowania pracami związku, bał nawet i same władze związku: Komisja Rewizyjna—nie zebrała się ani razu i na zebraniu — nie przedstawiono sprawozdania komisji. Wywołało to prawdziwe zgorznienie i kilka gorzkich słów prawdy, wypowiedzianych przez pp. St. Kleniewskiego, prezesa Zaleskiego i p. Dziawgi. Padły gorzkie słowa: „Wstyd—to nie dym, oczu nie wyjada”... co powoduje, że wielu nie wywiązuje się ze swych obowiązków społecznych, bo prócz ew. zawstydzienia—żadnych innych konsekwencji nie ponosi. To też już i przy wyborach do nowych władz związku—nawoływano by wybierać tylko z pośród członków płacących składki i obecnych na zebraniu.

Nowy zarząd i komisja rewizyjna.

Cały skład starego zarządu ustąpił, przedstawiając proponowaną listę kandydatów do nowego zarządu. Po dokonaniu pewnych uzupełnień—wybrano: na prezesa p. Zaleskiego, na członków pp. Urbanowicza, Wolczka, Filipka i Harasimczyka. Do Komisji Rewizyjnej na prezesa p. St. Kleniewskiego oraz członków pp. Chorzempe i Kasprowicza. Na zastępców czł. zarządu—powołano Pp. Malinowskiego i Buczyłkówną. Po dokonaniu wyborów p. St. Kleniewski w dłuższym przemówieniu wskazywał na szkodliwość biernego ustosunkowania

się do związku i bezczynności, nawołując wszystkich do pracy.

Popierać Życie Nowogrodzkie

W wolnych wnioskach p. Chorzempa w krótkich słowach podkreślił pożyteczną dla rzemiosła i wogóle dla stanu trzeciego, akcję „Życia Nowogrodzkiego”, w związku z czym jednogłośnie powzięto uchwałę wzywającą wszystkich członków by niezwłocznie „Życie Nowogrodzkie” zaprenumerowali.

Do pracy.

Po zakończeniu zebrania nowy zarząd zebrał się by omówić plan działania na najbliższy okres. Padła inicjatywa nawiązania współpracy ze Zw. Kupców Chrześcijańskich w dziedzinie gospodarczej. Szereg czynniejszych członków Zw. Rzem. postanawia rzetelnie wziąć się do pracy. Szczęść Boże.

Kupiectwo baranowickie na F. O. N.

W Stowarzyszeniu Kupców Polskich w Baranowiczach (ul. Ułańska Nr. 11) w dalszym ciągu złożyli ofiary na F. O. N. Karaś i Różański 50 zł. w obligacji Pożyczki Konsolidacyjnej, Kawiarnia „Centralna” 50 zł. i Piotr Maj 50 zł. w obligacjach Pożyczki Narodowej. Filip Kobiak 5 zł. Maksym Wierbiło 5 zł. Henryk Antoniewicz 5 zł. Włodzimierz Pachonta 5 zł. Anna Czech 5 zł. Antoni Sańczuk 5 zł. Adam Karpowicz 5 zł. Stowarzyszenie w dalszym ciągu przyjmuje ofiary na F.O.N i wzywa opeeszających członków do przedszego wplacenia.

POSZUKUJE SIĘ nauczyciela angielskiego
Dowiedzieć się w Drukarni Sejmikowej w Nowogrodzku

Z TERENU

SŁONIM

Cechy rzemieślnicze chrześcijańskie

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 20 lutego r. b. (Dz. Ust. R. P. Nr. 16 poz. 147) zmienia ustrój organizacyjny cechów rzemieślniczych, oraz wprowadza w życie nowy wzór statutu. W związku z tem w sali domu parafjalnego odbyło się specjalne zebranie członków Cechów: rzeźnicko-wędliniarskiego, piekarskiego, szewsko-cholewkarskiego, ślusarsko-kowalskiego i ciesielsko-stolarskiego. Przewodniczył specjalnie zaproszony p. Cz. Wawer, przedstawiciel Izby Rzemieślniczej w Nowogrodzku przy asyście prezesa miejscowego Związku Rzemieślników chrześcijan p. Adamskiego oraz znanego działacza p. Henka. Po krótkiej dyskusji zebrani wobec wymagań rozporządzenia Min. P. i H. postanowili zlikwidować całkowicie Cech piekarzy, szewców, i cholewkarzy, stolarzy i cieśli oraz ślusarzy i kowali, na ich miejsce zaś zorganizować Cech mieszany. Pozostawiono jedynie nadal Cech Rzeźników i Wędliniarzy zmieniając jedynie jego nazwę na Cech rzeźników, wędliniarzy, piekarzy i cukierników. Po wybrze Zarządu ostatnio wymienionego cechu, oraz komisji organizacyjnej ogólnego cechu mieszanego, p. Wawer wygłosił przemówienie w sprawie koniecznego usprawnienia działalności organizacyjnej rzemiosła chrześcijańskiego. W zakończeniu mówca apelował również do zebranych o popieranie i utrzymywanie ścisłego kontaktu z naszym czasopiśmie.

LIDA

Dział szewski w Spółdzielni Spożywców „Zgoda”

Uruchomiony w marcu rb. przy czynnej pomocy Izby Rzemieślniczej w Nowogrodzku, sklep z dodatkami i surowcem szewskim rozwija się coraz bardziej. Mimo słabego (!!) poparcia ze strony zainteresowanych szewców, sklep osiąga coraz większe obroty. Ostatnio wprowadzono gotowe obuwie, które również znajduje coraz większe rzesze nabywców. Tani i solidnie wykonane, a przytem całkowicie własnymi środkami, gdyż Spółdzielnia posiada nawet własną pracownię cholewkarską, obuwie Spółdzielni „Jedność” znajdują taki popyt, i znakomicie podnoszą obroty.

Jak wyjaśnia kierownictwo sklepu, niektóre dni, b. miesiąca, głównie zaraz po pierwszym, przynosiły czasem prawie 1000.—zł. wpływul. Notujemy ten fakt z prawdziwą radością, że jednak spółdzielnia spełnia wśród rzemiosła swoje zadanie.

SZCZUCZYN

Związek Rzemieślników Chrześcijan.

Zorganizowani z niejakim trudem przy wydatnym poparciu p. Starosty Kowalskiego rzemieślnicy, myślą coraz bardziej o wzmożeniu aktywnej działalności. W tych sprawach zwo-

isno na dzień 6 września rb. nadzwyczajne zebranie członków Związku na które przybył z ramienia Izby Rzemieślniczej w Nowogrodzku p. Cz. Wawer—kierownik Biura Org. Handl. Izby. Powyższy wygłosił referat w sprawie akcji gospodarczo-handlowej prowadzonej przez Izbę, poczem zebrani m. inn. przedyskutowali i uchwalili zorganizować świetlicę i Kasę Bezpr. Pożyczek, zatrudnić nowych terminatorów i wreszcie ufundować własny sztandar. Na fundusz sztandarowy złożono zaraz na zebraniu około 30 złotych.

Ponadto postanowiono nawiązać bliższy kontakt z miejscową Spółdzielnią Spożywców, w celu zorganizowania działu dodatków i pewnych surowców, potrzebnych rzemiosłu.

BARANOWICZE

Przed ogólnym - wojewódzkim zjazdem rzemiosła Chrześc.

Specjalny Komitet, powołany w wyniku narad jakie odbyły się w końcu sierpnia rb. w Nowogrodzku, zajmuje się organizacją Ogólnego Wojewódzkiego Zjazdu Rzemiosła Chrześcijańskiego. Zjazd ma nosić specjalnie uroczysty charakter, będzie bowiem pierwszą tego rodzaju imprezą na terenie naszego województwa.

Komitet pragnie zaprosić na Zjazd szereg osobistości ze sfer urzędowych, parlamentarnych i gospodarczych. Szczegóły zostaną podane we właściwym czasie.

**OBUWIE
i POŃCZOCHY
DO SZKOŁY
NA SPACERY**

zakupisz najtaniej
w Polskiej Spółce Obuwia

Rata

Fabryka w Chełmku,
(woj. krakowskie.)

SKLEP

w Nowogrodzku

Rynek 19.

FACHOWA OBSŁUGA.

SPECJALNE OBUWIE

dla rolników

do każdej pracy.

**KUPUJCIE WYROBY
KRAJOWE**

**SKLEP SPOŻYWCZO-KOLONJALNY
ZE SPRZEDAŻĄ WIN I WÓDEK**

S. T. KOPACZA

w NOWOGRODZKU, Hala Nr. 74

poleca

odświeżone asortymenty towarów.

SPÓŁKA CHRZEŚCJAŃSKA

„EKONOMIA” BARANOWICZE, Szeptyckiego 50

Telefon 97

POLECA:

broń myśliwska i krótką
amunicję i wszelkie przybory myśliwskie,
oraz artykuły sportowe
ściśle podług cen warszawskich.

KUPUJE:

miód
grzyby
ser litewski
płacąc najwyższe ceny.

Kawiarnia „CENTRALNA”

FIRMA CHRZEŚCJAŃSKA

BARANOWICZE, Szeptyckiego 50

POLECA

najprzedniejsze wyroby cukiernicze.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

w BARANOWICZACH, Wileńska 16, tel. 183.

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na %
od 5 do 6 i pół rocznie.

Za całość i bezpieczeństwo wkładów odpowiada Powiatowy
Związek Komunalny.

**Ogłoszenia w „Życiu Nowogrodzkim”
są najlepszym środkiem reklamy i propagandy
gdyż czyta je ponad 6.000 czytelników.**

Adres Redakcji i Administracji: Nowogrodzko, ul. Bazylijska 20.

Przyjęcie w Redakcji codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 16-ej do 19-ej.

CENA OGŁOSZEŃ: za 1 wiersz m/m.: przed tekstem 40 gr., w tekście 50 gr., za tekstem 20 gr.

Redaktor Odpowiedzialny T. Jacek-Rolicki.

Wydawca Tymcz. Komitet Redakcyjny: G. Engman, A. Fleszarowa, T. J. Rolicki i M. Cz. Wawer.

Drukarnia Wyd. Pow. w Nowogrodzku. Tel. 115. (Dzierż. Zilberman)